

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 2314206793
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2314206793.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľ): Z. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/6421/Chr zo dňa 4. februára 2014, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/45/2015-41 zo dňa 13. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/6421/Chr zo dňa 04.02.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa a potvrdené rozhodnutie Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, odboru sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Holíč č. SE3/OPPNKAPČ/SOC/2013/35446 zo dňa 27.11.2013 (ďalej len „prvoinštančné rozhodnutie“) ukladajúce sťažovateľovi podľa § 37 a § 65 ods. 19 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch“) povinnosť vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na úpravu bytu - kúpeľne za obdobie od 01.11.2013 do 30.09.2017 v celkovej výške 1.361,96 eur.

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že sťažovateľovi bol príspevok poskytnutý na základe rozhodnutí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Skalica č. MEO6/378/2007/Fil zo dňa 10.09.2007 vo výške 2.749,68 eur a č. MEO6/388/2007/Fil zo dňa 02.10.2007 vo výške 727,68 eur (ďalej len „rozhodnutia o priznaní príspevku“), pričom sťažovateľ sa v zmluve č. 8/2007/Fil zo dňa

27.08.2007 zaviazal, že v prípade zmeny trvalého pobytu pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia príspevku príspevok alebo jeho pomernú časť vráti. Nakoľko sťažovateľ pred uplynutím doby 10 rokov od poskytnutia príspevku trvalý pobyt dňa 18.10.2013 zmenil, správny orgán výpočtom zo sumy 3.477,36 eur stanovil pomernú časť príspevku zodpovedajúcu tej dobe z 10 ročnej lehoty, po ktorú sťažovateľ byt, na úpravu ktorého bol príspevok poskytnutý, neužíval.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Sťažovateľ podal správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného. Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „Ss.p.“) správnu žalobu zamietol z nasledujúcich dôvodov:

- pokiaľ aj sťažovateľ v konaní a v odvolaní proti prvoinštančnému rozhodnutiu spochybňoval reálnu výšku nákladov na úpravu kúpeľne, na ktorý účel mu bol priznaný peňažný príspevok v celkovej výške 3.477,36 eur (82.837,- Sk + 21.922,- Sk), nespochybnil tým samotnú výšku príspevku, ktorá mu na základe rozhodnutí o priznaní príspevku reálne poskytnutá bola,
- sťažovateľ sa práva na podanie odvolania voči rozhodnutiam o priznaní príspevku vzdal a voči výške príspevku jednoznačného určenia nenamietal. Ako dôvodnú preto nemožno posudzovať námietku, že sa o cene prestavby dozvedel až po zmene bydliska.
- za preukazný v súvislosti so skutočnými nákladmi úpravy bytu - kúpeľne sťažovateľa nemožno považovať ním predložený rozpočet na 1.090,41 eur, ktorý vo vzťahu k zákonnej a zmluvnej povinnosti sťažovateľa vrátiť pomernú časť poskytnutého príspevku, nie reálnych nákladov prestavby, nie je relevantnou argumentáciou spôsobilou privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie.
- nakoľko samotný výpočet časti príspevku zodpovedajúci nedodržanej dobe užívania bytu zo sumy poskytnutého príspevku 3.477,36 eur sťažovateľ nespochybnil a tento aj podľa zistenia konajúceho súdu bol vykonaný správne a v súlade so zákonom, súd, ktorý pochybenia v postupe alebo v rozhodnutí žalovaného, odôvodňujúce zrušenie rozhodnutia, nezistil.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p. t. j. krajský súd sa odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe.

5. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- postup zo strany žalovaného nebol v súlade so zákonom o peňažných príspevkoch.
- namieta skutočnosti týkajúce sa poskytnutia peňažného príspevku, ktoré bližšie popísal.
- žalovaný nepredložil relevantné dôkazy.
- namieta formalistický prístup žalovaného.
- zistený skutkový stav je nedostačujúci pre posúdenie veci
- odôvodnenie rozsudku a právne posúdenie námietok krajským súdom absentuje.
- s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. Ús 14/07 uviedol, že takýto záver potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, a to v uznesení z 30. septembra 2015 pod sp. zn. 7Cdo/155/2014, pričom odklon od ustálenej judikatúry musí súdu dôkladne odôvodniť.

6. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd zrušil napadaný rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby zrušil rozhodnutie a vrátenie kompenzácií vo výške 1.361,96

eur.

B)

7. Žalovaný v vyjadrení ku kasačnej sťažnosti najmä uviedol, že

- námietky uvedené v I. sťažnostnom bode sú irelevantné, nakoľko smerujú k vyššie vymedzeným rozhodnutiam, ktorými bol sťažovateľovi peňažný príspevok priznaný, voči ktorým sa sťažovateľ odvolania vzdal a ktoré sú právoplatné.
- kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon konaním taxatívne vymedzeným v správnom súdnom poriadku, pričom sťažovateľ v 2. sťažnostnom bode napáda konanie žalovaného, že uvedená námietka je právne bezvýznamná, pričom poukázal na svoje stanovisko k žalobe v podaní zo dňa 11.06.2015, v ktorom sa vyjadril ku všetkým podstatným a rozhodujúcim okolnostiam.
- nie je dostatočne jasné v čom spočíva sťažovateľom namietaný nedostatočne zistený skutkový stav.
- sťažovateľ sa obmedzil iba na všeobecné konštatovanie, že v rozsudku absentuje odôvodnenie a právne posúdenie žalobných námietok pričom nešpecifikoval s akými konkrétnymi žalobnými námietkami sa krajský súd v odôvodnení rozsudku nevysporiadal.
- z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva, že krajský súd sa zaoberal všetkými rozhodujúcimi a pre vec podstatnými sťažovateľom vznesenými žalobnými námietkami, ako aj dôkazmi, ktoré sťažovateľ predložil na podporu svojich tvrdení.
- sťažovateľ nevymedzil v čom sa krajský súd v danej veci odklonil od ustálenej rozhodcovskej praxe kasačného súdu a rovnako nešpecifikoval ani ustálenú rozhodovaciu prax kasačného súdu od ktorej sa mal krajský súd podľa názoru sťažovateľa odkloniť.
- uvedené dôkazy priložené ku kasačnej sťažnosti v doterajšom konaní neboli sťažovateľom predložené a z tohto dôvodu odkázal na ustanovenie § 441 Správneho súdneho poriadku v zmysle ktorého v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

8. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

C)

9. Sťažovateľ v stanovisku k vyjadreniu žalovaného uviedol v deviatich bodoch skutočnosti vzťahujúce sa k poskytnutému príspevku. Ďalej uviedol, že žalovaný podal zmätočné vyjadrenie, ktoré nesmeruje k meritu veci a je nejasné. Boli hrubo porušené postupy správneho orgánu ako aj zo strany žalovaného preukázané žiadne relevantné dôkazy skutočnosti k predmetnej veci a postupu správneho orgánu.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

10. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. apríla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 65 ods. 19 o peňažných príspevkoch, na povinnosti a lehoty súvisiace s jednorazovými peňažnými príspevkami na kompenzáciu, ktoré boli poskytnuté podľa zákona účinného do 31. decembra 2008, sa po 31. decembri 2008 vzťahuje zákon účinný do 31. decembra 2008.

Podľa § 63 ods. 4 zák. č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci (ďalej len „zákon o sociálnej pomoci“)

peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže možno poskytnúť, ak občan s ťažkým zdravotným postihnutím vopred uzatvorí písomnú zmluvu s príslušným orgánom, v ktorej sa zaviazá, že v prípade zmeny trvalého pobytu, predaja, darovania alebo prenájmu bytu, rodinného domu alebo garáže inej osobe pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti.

11. Sťažovateľ v dôvodoch kasačnej sťažnosti primárne namieta, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Naopak s kasačným dôvodom uvedeným pod § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p. (t. j. nesprávne právne posúdenie veci /merita/) zákonodarca spája právnu situáciu, kedy krajský súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez vád zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

12. Sťažovateľ taktiež namietal, že správny súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Kasačný súd uvádza, že pojem "právo na spravodlivý proces" nahrádza doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom", nakoľko obsahové znaky pojmu "právo na spravodlivý proces" vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy.

13. V súvislosti s uvedeným kasačným súdom musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Taktiež súd nedospel k záveru o porušení práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

14. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti preskúmanému rozhodnutiu. Týmto rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil prvoinštančné rozhodnutie ukladajúce sťažovateľovi povinnosť vrátiť pomernú časť peňažného príspevku na úpravu bytu - kúpeľne za obdobie od 01.11.2013 do 30.09.2017 v celkovej výške 1.361,96 eur. Nakoľko predmetom konania nie je preskúmanie rozhodnutí o priznaní príspevku na úpravu bytu, námietky v súvislosti s podmienkami priznania tohto príspevku kasačný súd považuje za irelevantné, nesúvisiace s predmetnou vecou, s poukazom na to, že proti rozhodnutiam o priznaní príspevku sa sťažovateľ neodvolal.

15. Z obsahu administratívneho spisu má kasačný súd za preukázané, že sťažovateľovi boli na základe rozhodnutí o priznaní príspevku poskytnuté príspevky vo výške 2.749,68 eur a vo výške 727,68 eur, pričom sťažovateľ výšku poskytnutých príspevkov nespochybnil, ani proti rozhodnutiam nepodal opravný prostriedok. Zo spisu ďalej vyplýva, že dňa 27.08.2007 sa sťažovateľ v zmluve č. 8/2007/FIL uzavretej s prvoinštančným orgánom pred poskytnutím finančného príspevku zaviazal, že v prípade zmeny trvalého pobytu, predaja, darovania alebo prenájmu bytu, rodinného domu alebo garáže inej osobe pred uplynutím 10 rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť vráti, čo potvrdil svojím podpisom. Sťažovateľ dňa 18.10.2013 zmenil trvalý pobyt, preto prvoinštančný orgán vydal rozhodnutie potvrdené preskúmaným rozhodnutím.

16. Vo svetle uvedeného je nesporné, že nakoľko sťažovateľ zmenil trvalý pobyt, pričom túto zmenu sám nahlásil správne orgánu, pred uplynutím desiatich rokov od poskytnutia príspevku, z § 63 ods. 4 zákona o sociálnej pomoci jednoznačne vyplýva, že je povinný vrátiť pomernú časť poskytnutého príspevku. Kasačný súd rovnako ako krajský súd považuje za správny výpočet pomernej časti

príspevku, ktorý je sťažovateľ povinný vrátiť. Nakoľko sťažovateľ v konaní spochybňoval reálnu výšku nákladov prestavby, kasačný súd poukazuje na to, že výška reálnych nákladov v tomto konaní nie je relevantná, nakoľko správne orgány pri určení pomernej časti správne vychádzali z výšky príspevku, ktorá bola poskytnutá a ktorá sťažovateľom spochybnená nebola.

17. V ďalšom považuje súd za nevyhnutné uviesť, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený orgánmi verejnej správy, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami orgánov verejnej správy ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Správne rozhodnutia oboch inštancií obsahujú všetky náležitosti v zmysle § 47 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení orgány verejnej správy uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedení pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami sťažovateľa a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

18. Kasačný súd má zato, že krajský súd dospeľ k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného i jemu predchádzajúceho prvoinštančného rozhodnutia. Nemožno nič vyčítať krajskému súdu, ktorý sa zaoberal podstatnými žalobnými námietkami sťažovateľa a dospeľ k správne názoru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona, pričom svoj právny záver, s ktorým sa kasačný súd stotožnil, aj náležitým spôsobom odôvodnil. Nie je preto dôvodná námietka o absencii ako odôvodnenia tak aj právneho posúdenia v napadnutom rozsudku krajského súdu.

19. V súvislosti s citovaným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky v kasačnej sťažnosti, a s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/155/2014, kasačný súd dáva do pozornosti, že ich obsahom bol princíp právnej istoty, pričom sťažovateľ namietal neodôvodnený odklon súdu od ustálenej judikatúry. K tomu kasačný súd poznamenáva, užšou kategóriou ako právna istota je aj legitímne očakávanie (napríklad Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2008, sp. zn. PL. ÚS 16/06, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2007, sp. zn. PL. ÚS 12/05). S legitímnym očakávaním úzko súvisí zákaz prekvapivých rozhodnutí, keď správne orgány/súdy sa nemôžu, bez náležitého odôvodnenia a poskytnutia možnosti účastníkovi konania oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, odchyliť od doterajšej rozhodovacej praxe. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že hoci z legitímnych očakávaní v pomere k správnym rozhodnutiam/ k rozhodnutiam súdov možno správne predpokladať určitú istotu účastníkov, že o ich veci bude rozhodnuté obdobne ako vo veci skutkovo a právne podobnej, legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať. Dotknuté osoby sa nemôžu účinne dovolávať nemennosti rozhodovacej činnosti verejnej správy/súdov, ani ju však naopak očakávať tam, kde na takúto zmenu neexistuje legitímny dôvod.

20. Vo svetle uvedeného má kasačný súd za to, že ako zo strany správnych orgánov, tak aj zo strany krajského súdu nedošlo v konaní k postupu v rozpore so zákonom, pretože išlo o postup v súlade so zákonom o sociálnej pomoci, Správny poriadok ako aj S.s.p. Rozhodnutia správnych orgánov i napadnutý rozsudok boli dostatočne odôvodnené, a zároveň nedošlo k odklonu od ustálenej praxe, s poukazom na to, že sťažovateľ nekonkretizoval judikatúru, od ktorej sa mal krajský súd odchyliť, a ani kasačný súd po preskúmaní veci nedospel k záveru o tom, že rozhodnutia sú v rozpore s ustálenou judikatúrou.

21. Vzhľadom na uvedené kasačný súd konštatuje, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že preskúmané rozhodnutie je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

22. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p..

23. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.